

РЕЦЕНЗІЯ

доктора наук з державного управління, професора
Карковської Вероніки Ярославівни
на дисертацію ГУРЕЙ Ірини Іванівни
«МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО
ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Ступінь актуальності обраної теми дослідження.

Одним з найважливіших завдань державного регулювання господарської діяльності є підвищення рівня інвестиційної активності підприємств. Це підвищення є однією з головних умов забезпечення зростання економіки України. Водночас, поживлення інвестиційної активності підприємств потребує покращення процесів формування та реалізації їх інвестиційного потенціалу. Прискорення цих процесів значною мірою залежить від ефективного використання інструментів державної підтримки інвестиційної діяльності підприємств. Ефективність цих інструментів визначається тим, наскільки дієвими є механізми державного регулювання інвестиційних можливостей суб'єктів підприємництва.

Питанню державного регулювання інвестиційної діяльності підприємств присвячено значну кількість наукових праць. Проте питання регулювання інвестиційного потенціалу підприємств все ще залишається недостатньо дослідженим. Вдосконалення державного регулювання інвестиційним потенціалом суб'єктів підприємницької діяльності є запорукою покращення їх інвестиційної діяльності. Вивчення закономірностей регулювання інвестиційного потенціалу підприємств дає змогу поглибити розуміння особливостей та механізмів державного управління інвестиційними процесами.

Враховуючи викладене, обрана тема дослідження є надзвичайно актуальною. Вона спрямована на розроблення теоретичних положень та обґрунтування методико-прикладних рекомендацій щодо формування механізмів державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств. Це дозволить покращити процеси формування та реалізації інвестиційного потенціалу підприємств, підвищити їх інвестиційну активність та сприяти зростанню економіки України.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Дисертаційна робота характеризується структурованістю, логічністю викладу та аналізу тематики дослідження, формулювання висновків і рекомендацій. Отримані результати свідчать, що мета дисертаційного дослідження, розроблення теоретичних положень та обґрунтування методико-прикладних рекомендацій щодо формування механізмів державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств, досягнута.

Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані в дисертації, відповідають вимога, які висуваються для здобуття наукового ступеня доктора

філософії. Високий рівень обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх вірогідність забезпечено одержаними результатами.

Структура і зміст основних положень дисертації.

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. У вступі обґрунтовується актуальність теми роботи, формулюються мета та завдання дослідження, визначаються об'єкт, предмет та методи дослідження. Також описуються наукова новизна та практична значимість одержаних результатів.

У першому розділі розглянуто сутність, види, чинники формування та інструментарій оцінювання інвестиційного потенціалу підприємств. Аналізується європейський досвід державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств. Обґрунтовується комплексний механізм державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств, включаючи групування чинників впливу та розробку функціональної моделі, що базується на поєднанні фінансово-економічного, інституційного та нормативно-правового механізмів.

Другий розділ присвячено аналізу обсягів, структури та динаміки інвестиційної діяльності в Україні. Оцінюється інвестиційна активність підприємств та аналізуються чинники впливу на інвестиційний потенціал підприємств. Удосконалено систему показників оцінювання інвестиційної активності завдяки побудові додаткових часткових та узагальнюючих індикаторів. Розроблено методичні засади оцінювання інвестиційного потенціалу підприємств, які включають моделі визначення раціональних обсягів інвестування.

У третьому розділі розроблено фінансово-економічний механізм державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств. Вдосконалено інституційний механізм державного регулювання та обґрунтовано нормативно-правовий механізм державного регулювання інвестиційного потенціалу суб'єктів господарювання. Запропоновано ітераційно-аналітичну модель обґрунтування фінансово-економічного механізму, яка включає шість ключових ітерацій: діагностики, вибору інструментів, параметризації, моделювання, впровадження, а також моніторингу та адаптації.

У висновках узагальнюються отримані результати проведеного дослідження. Наводяться основні висновки щодо теоретичних та методико-прикладних аспектів державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств. Формулюються рекомендації для органів публічної влади з формування дієвих механізмів державного регулювання.

Список використаних джерел містить перелік наукових праць, законодавчих та нормативних актів, матеріалів статистичної звітності та інших джерел, які були використані під час дослідження.

Додатки містять допоміжні матеріали, які не були включені до основного тексту дисертації, але є важливими для розуміння та підтвердження отриманих результатів. Це можуть бути таблиці з даними, графіки, розрахунки, моделі та інші матеріали.

Таким чином, структура дисертації забезпечує логічну послідовність викладення матеріалу та дозволяє глибоко та всебічно дослідити обрану тему.

Достовірність та наукова новизна одержаних результатів.

Достовірність результатів дослідження забезпечується використанням комплексного методологічного підходу, який включає узагальнення, систематизацію, економіко-математичне моделювання, абстрагування та системний аналіз. Під час дослідження було застосовано законодавчі та нормативні акти України, а також наукові праці вітчизняних та іноземних авторів, матеріали державної та регіональної статистичної звітності, що забезпечує високу якість та надійність одержаних даних.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розробленні теоретичних положень та обґрунтуванні методико-прикладних рекомендацій щодо формування механізмів державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств, що конкретизовано у низці наукових положень.

Змістовне наповнення положень наукової новизни дійсно мають теоретичне та практичне значення, як для науки публічного управління, так і для споріднених з нею за об'єктом наукової уваги напрямів наукового пізнання.

Повнота викладу основних положень дисертації в опублікованих наукових працях.

Основні наукові положення і висновки дисертації висвітлено в наукових публікаціях, які опубліковано у наукових фахових виданнях України з державного управління з присвоєнням категорії «Б». Зокрема, наукові результати дисертаційного дослідження опубліковано в 11 наукових працях, серед яких: 6 статей у наукових фахових виданнях України, 5 тез доповідей на міжнародних науково-практичних конференціях.

Кількість, обсяг і зміст друкованих праць відповідають вимогам п.11 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019р. № 167.

Практичне значення роботи і впровадження одержаних результатів дисертаційного дослідження.

Практичне значення результатів виконаної роботи полягає у наданні органам публічної влади обґрунтованих рекомендацій з формування дієвих механізмів державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств. Виконане дослідження дозволило розробити методико-прикладні рекомендації, які спрямовані на покращення процесів формування та реалізації інвестиційного потенціалу підприємств.

Окремі результати дослідження було використано у практичній діяльності Департаменту економічної політики Львівської обласної державної адміністрації, що підтверджено відповідною довідкою № 2-52/621 від 26.11.2024. Впровадження рекомендацій у діяльність цього органу сприяло підвищенню ефективності регулювання інвестиційної діяльності на регіональному рівні.

Крім того, результати дослідження були застосовані у практичній діяльності Яворівської міської ради Львівської області (довідка № 8453 від 26.11.2024) та Козівської селищної ради Тернопільської області (довідка № 2341 від 11.11.2024). Застосування розроблених механізмів на місцевому рівні дозволило покращити процеси управління інвестиційним потенціалом підприємств у цих регіонах.

Також, результати дисертаційного дослідження впроваджені у навчальному процесі Національного університету «Львівська політехніка», про що свідчить довідка № 67-01-1941 від 25.11.2024. Використання нових теоретичних і методико-прикладних розробок у освітньому процесі сприяє підвищенню якості підготовки фахівців у галузі публічного управління та адміністрування.

Загалом, практичне значення роботи полягає у вдосконаленні державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств, що сприяє підвищенню інвестиційної активності суб'єктів господарювання та забезпечує зростання економіки України.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Тема дисертаційної роботи «Механізми державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств» безпосередньо відповідає науковій темі кафедри адміністративного та фінансового менеджменту Національного університету «Львівська політехніка» «Розвиток смарт-спеціалізації “креативні індустрії” у Львівській області» (номер державної реєстрації № 0123U100401).

В рамках виконання зазначеної наукової теми, дисертантка обґрунтувала фінансово-економічний механізм державного регулювання процесу формування інвестиційного потенціалу підприємств. Це обґрунтування здійснювалось на засадах визначення тих інструментів державного регулювання, які справляють статистично значущий вплив на збільшення відносного рівня інвестиційних можливостей суб'єктів господарювання.

Результати дослідження, проведеного в рамках дисертації, включають розробку методико-прикладних рекомендацій щодо покращення інвестиційного потенціалу підприємств. Ці рекомендації були оформлені в акті про використання результатів дисертаційної роботи від 21.11.2024 року.

Таким чином, виконане дисертаційне дослідження органічно інтегрується у наукову програму кафедри адміністративного та фінансового менеджменту, доповнюючи та розвиваючи напрямок досліджень, пов'язаних з розвитком смарт-спеціалізації та підвищенням інвестиційної активності у регіоні.

Зауваження та дискусійні положення щодо змісту дисертації.

Хоча дослідження є ґрунтовним та актуальним, є декілька аспектів, які можуть викликати дискусії та потребувати додаткового розгляду:

1. На рисунку 1.1 (ст. 27) представлені види інвестиційного потенціалу, де, зокрема, автором виокремлено "низький інвестиційний потенціал". Можливо, краще використати формулювання "низький рівень інвестиційного потенціалу" для більшої ясності.

2. На рисунку 1.3 "Система показників..." (ст. 33) представлено швидше характеристику при оцінюванні, ніж систему показників. Виходячи з цього, постає питання щодо доцільності використання саме такого терміну для цього рисунка. Оцінювання часто включає широкий спектр характеристик та параметрів, які можуть не обов'язково формувати єдину систему показників, а скоріше надавати загальну картину чи характеристику об'єкту дослідження. Можливо, доцільніше використовувати терміни, які краще відповідають змісту та меті рисунка, наприклад, "Характеристика оцінювальних показників" або "Оцінювальні параметри системи". Це сприятиме більшій ясності та чіткості у розумінні представленої інформації, а також уникненню можливих неправильних трактувань змісту рисунка.

3. Рисунки і таблиці потребують уточнення щодо авторського внеску, аби чітко визначити вклад автора у представлені дані. Чи не було б корисно для ясності вказати, які саме частини рисунків і таблиць є результатом власних досліджень автора.

4. Підрозділ 1.1 потребує коректив щодо доцільності розгляду в цьому розділі такого елемента, як "оцінювання". Дискусійне положення: Чи є доцільним включення "оцінювання" в цьому підрозділі, і як це впливає на загальну логіку розділу?

5. Рисунок 1.2 потребує доповнення з точки зору елементів формування інвестиційного потенціалу підприємства. Рисунок містить лише загальні положення щодо видів інвестиційного потенціалу, проте не враховує всіх важливих складових, які впливають на його формування. Наприклад, варто додати такі елементи, як: кадровий потенціал підприємства, технологічний рівень, доступ до фінансових ресурсів, інноваційний потенціал та ринкові позиції підприємства. Кожен з цих елементів має суттєвий вплив на загальний інвестиційний потенціал і повинен бути відображений на рисунку для більш точного та повного аналізу. Доповнення рисунка цими елементами сприятиме більш глибокому розумінню процесів формування інвестиційного потенціалу та надасть можливість розробити більш ефективні стратегії його розвитку.

6. У першому та третьому розділах в назві зазначено "обґрунтування".

7. У другому розділі потребує детальнішого обговорення аспект "державного регулювання". Це дозволить більш глибоко зрозуміти взаємозв'язки між державним регулюванням та інвестиційним потенціалом, а також розробити рекомендації для удосконалення державної політики у цій сфері.

Обговорення цих аспектів може сприяти глибшому розумінню проблеми та розробці більш ефективних рішень для державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств. Проте, наведені дискусійні положення, уточнення та рекомендації є несуттєвими та не впливають на наукову і практичну цінність дисертаційного дослідження.

Загальний висновок про відповідність роботи встановленим вимогам.

З огляду на актуальність і новизну одержаних результатів, їх обґрунтованість і достовірність, а також практичну цінність сформульованих положень і висновків, можна зробити висновок, що дисертаційна робота Гурей

Ірини Іванівни «Механізми державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств» є самостійною завершеною працею, яка містить нові для теорії і практики наукові здобутки.

Дисертаційна робота є актуальною та має значну наукову і практичну цінність. Вона сприяє поглибленню розуміння механізмів державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств та надає практичні рекомендації щодо їх удосконалення. Робота демонструє високий рівень досліджень та наукової новизни, що підтверджується розробкою нових теоретичних положень та методико-прикладних рекомендацій.

Обсяг та оформлення дисертаційної роботи відповідає встановленим вимогам, а результати дослідження, які містяться в роботі, раніше не були захищені в інших наукових працях. Це підтверджує самостійність та оригінальність проведеного дослідження, а також його відповідність вимогам до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

На підставі викладеного можна зробити висновок, що дисертація на тему: «Механізми державного регулювання інвестиційного потенціалу підприємств» відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44), а її автор – Гурей Ірина Іванівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Рецензент,
професор кафедри адміністративного
та фінансового менеджменту
НН ІАДУ
НУ «Львівська політехніка»,
д. держ. упр., проф.

Вероніка КАРКОВСЬКА

Підпис доктора наук з державного управління Карковської В.Я. засвідчую

Вчений секретар
Національного університету
«Львівська політехніка»
к.т.н., доцент



Роман БРИЛИНСЬКИЙ